

دوره هفتم تقنینیه

جلسه ۱۴۰

صورت مشرح و

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات قبل از دستور)

پنجشنبه ۳۰ مرداد ماه ۱۳۰۹ - ۲۶ ربيع الاول ۱۳۴۹

قیمت اشتراك سالیانه : ۱۰ تومان
 داخله : ۱۲ تومان
 تك شماره : يكقران
 خارجه : ۱۲ تومان

مطبعه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنج شنبه سی ام مرداد ماه ۱۳۰۹ (بیست و ششم ربیع الاول ۱۳۴۹)

فهرست مذاکرات

(۱) تصویب صورت مجلس	(۴) طرح و تصویب لایحه اجازه دریافت مساعده از بانک ملی
(۲) اقتراع شعب	(۵) طرح و تصویب لایحه اجازه ورود رویه
(۳) تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر مالیه	(۶) موقع جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و نیم قبل از ظهر برباست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس یکشنبه ۲۶ مرداد ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

رئیس - معلوم میشود در صورت مجلس نظری نیست (گفته شد خبر) صورت مجلس تصویب شد	دوک شاهی - حیدری - پالیزی - امیر تیمور کلانی
شیخ الملك
[۲ - اقتراع شعب]	شعبه دوم - آقایان رحیم زاده - حاج علی اکبر امین
رئیس - موقع اقتراع شعب رسیده است و می بایستی شعب را اقتراع بکنیم عده حاضر در مرکز ۹۸ نفر است که بهر شعبه ۱۶ نفر و بشعبه اول و دوم هم بکنفر افزوده میشود	دکتر سنک - کازرونی - ذوالقدر - ملک مدنی - حاج سید محمود - دشتی - بیات - یاسائی - نوبخت - حاج آقارضا رفیع - ابدالله زاده شیرازی - آقا سید یعقوب - عباس میرزا فرمانفرمایان - مجد ضیائی -
(اقتراع بعمل آمده نتیجه بقرار ذیل حاصل شد)	شعبه سوم - آقایان مولوی - میرزا عبدالحسین خان دینا
شعبه اول - آقایان: کبانه نوری - ظفری - وهاب زاده حبیبی - غلام حسین میرزا مسعود - شیخ علی مدرس - طباطبائی و کیلی - دکتر امیر اعلم - طالشخان - میرزا علیخان اقبال - دکتر مهدیخان ملک زاده - حسنعلی میرزا	نجومی - آریاب کیخسرو شاهرخ - قراگوزلو - حاج حسن آقا مهدوی - حاج غلامحسین ملک - دادگر - فهیمی - میرزاهاشم اشتهیانی - همرازی - طهرانی - بزرگنیا - سهرابخان ساکنیان - میرزا حسنخان وثوق - سیداسرار احمد خان ضیائی -

عین مذاکرات مشروح یکصد و چهل و چهارمین جلسه از دوره هفتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

دايره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

شعبه چهارم - آقایان ایزدی - امیر عامری - فیروز آبادی - حاج آقا حسین زهری - عراقی - اسدی - کاشانی - فرخی - میرزا حسین خان موقر - طباطبائی دینا - دکتر لقمان - شریعت زاده - آقازاده سبزواری - حکمت - میرزا سید ابراهیمخان شریفی - قوام شعبه ۵ آقایان: کفائی - فرج الله خان آصف - محمد تقیخان اسعد - تیمور تاش - امیر دولت شاهی - زوار مفتی - احتشام زاده - هزار جریبی - آقا امین پور محسن طالع - دربانی - افخمی - دکتر عظیمیا - دیوان بیکی - میرزا بانس -

شعبه ۶ - آقایان: الفت - روحی - اعتبار - فولادوند ارکانی - ناصری - محمد علی میرزا دولت شاهی - خواجوی محمد حسنخان مسعودی - بنکدار - مؤید احمدی - آقا سید کاظم یزدی - لاریجانی - قاضی نوری - جلالی - آقا سید حسین آقایان -

رئیس - منظور این است که اسامی دو نفر از آقایان نبوده است و حالا آورده اند می افزائیم به شعبه اول و دوم (شعبه اول آقای محمد اخوند شعبه ۲ آقای دهستانی). آقای وزیر مالیه فرمایشی دارید

۴ - تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر مالیه

وزیر مالیه - بنده امروز دوتا لایحه دارم که بمجلس تقدیم میکنم و فوریت دارد و هر دو مطالبی است فوری و مهمی و لذا قبلاً هم عرض میکنم که مجبور هستم تقاضای دو فوریت بکنم یکی لایحه ایست راجع به آزادی ورود رویه این مسئله مبتلا به شده است و طرف حاجت شده است. البته آقایان می دانند که سابقاً رویه آزاد بود ورودش ولی وقتیکه مسئله اسعبر نبود و پول ایران و فور لازم داشت بیشتر همیشه تصور می شد که لازم نیست پول خرخره در مملکت رایج باشد و در این در چند سال قبل قانونی وضع شد که همه نوع برده مکوکات خارجه را منع کرد ولی فعلاً بواسطه این مسائل حالیه که پیش آمده است تجار در طرف جنوب مخصوصاً سواحل خلیج فارس شکایت دارند و تصور میشود اگر اشخاصی را که رویه میاورند و مال میگیرند و میبرند

در اول سال دچار این مضیقه هستیم و زحمت داشته ایم لهذا تصویب بفرمائید ما هم مثل ممالک دیگر اینکار را بکنیم يك مبلغی بعنوان مساعده از بانک قرض کنیم و در ماههای بعد بجایش بگذاریم اینهم چون تا اندازه فوریت دارد برای اینکه البته حقوق باید مرتباً پرداخته شود و برای حفظ حالت روحی و اخلاقی مستخدمین دولت باید اول ماه یا لافل تا یک هفته بعد حقوق شان برسد و چون بطوریکه عرض شد این امر هم فوریت دارد تقاضا میکنم بقید دو فوریت تصویب شود.

دو لایحه مزبور را تقدیم مقام ریاست نمودند و بشرح ذیل قرائت گردید

۴ - طرح و تصویب دریافت سه میلیون تومان مساعده از بانک ملی

نظر باینکه حسن جریان امور ادارات دولت مستلزم آنستکه مخارج تعارفی مملکتی منظمآ تأدیه گردد و نظر باینکه جریان وصول عایدات با پرداخت مخارج در يك ردیف میر نمیکند و لازم است وسایل تمین پرداخت وصول تدریجی مالیاتها در دسترس خزانه داری قرار بگذارد و مخصوصاً که در کلیه ممالک سائره برای تمین این منظور خزانه دولت وجوه مخصوص بطور اعتبار متحرک در اختیار خود دارد لذا ماده واحده ذیل بقید دو فوریت بساحت محترم مجلس شورای ملی تقدیم و تصویب آن تقاضا میشود

ماده واحده - بوزارت مالیه اجازه داده میشود برای احتیاجات خزانه داری کل وجه متحرکی ایجاد و برای انجام این منظور از بانک ملی ایران مساعده تا حدود سه میلیون تومان دریافت دارد

رئیس - تنها لازم است یاد آوری کنم که لایحه بودجه است و يك فوریت بیشتر ندارد همان يك فوریت مطرح است آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده اولاً يك توضیحی از آقای وزیر مالیه میخواهم که سرمایه بانک فعلاً چقدر موجود است و چقدر در بانک هست که ایشان سه میلیون از بانک

بعنوان قرض خواهند گرفت آیا سکتۀ باعتبار بانک وارد میشود یا نمیشود؟ اگر بنا بشود که سکتۀ بانک وارد بیاید خدای نخواسته نگر فتن از بانک و چهار روز صبر کردن مردم اولویت باین دارد. بانکی که باین زحمات و صدمات تشکیل شده است يك لطمۀ باو وارد شود اگر صدمۀ وارد نمیشود آنوقت بنده مخالف نیستم هم بقدر میخواستم بدانم چقدر سرمایه بانک است و چقدر باقیست و چقدر در دست مردم است این یکی و دیگر میخواهم يك تذکری بدهم در اینجا و عرض کنم که باید فکر اساسی بجهت کارها کرد هر مملکتی که جمیع اموراتش را پیش بینی بکند در خرجش در دخلش و خرجش را کمتر از دخلش بکند آن مملکت همه روزه رو بترقی و تعالی و سعادت خواهد رفت اگر همه روز خدای نخواسته يك مملکتی بر خلاف این رفتار کند همه روزه خرج زیاد کند و آنوقت مجبور شود بواسطه خرج زیاد يك کارهائی بکند یا تحمیلاتی بر مردم بکند بخصوص که مردم فقیر باشند آنوقت سواد این بمراتب زیاده از این است مثلاً ما همه روزه خرج را می خواهیم زود زود ترقی کند مملکت مستقل داریم الحمدلله خرج را زیاد میکنیم آن وقت مجبور می شویم همه روزه يك مالیات جدیدی بمردم تحمیل کنیم خوب البته همه میدانند مملکت آباد بشود ترقی بکند خوب است اما این در صورتی است که مردم از بین نروند پس دولت هر وقت در نظر بگیرد ترقی بمملکت خودش بدهد خوب است اول روحیات مردم حالات مرده را در نظر بگیرد جلب مسعدت و جلب خشنودی و رضایت ملت را بکند بعد آنوقت داخل کار بشود و الا اگر نکند بواسطه نا رضایتی ملت هر روز يك فسادى در يك طرف مملکت در يك جایی فراهم می شود که خود دولت همیشه در زحمت و خرجش همیشه روز افزون خواهد شد پس باید بعقیده بنده قسمی در مملکت با ملت با رعیت با فقرا با رعایا موافقت کرد که روح آنها و عقیده آنها با دولت یکی باشد هر کاری دولت بخواهد بکند آنها بجان و دل با کمال خشنودی بکنند که اسباب خرج زیاد و کمر شکن نشود و هر روز

مخصوصاً خرما و غیره بانها اجازه داده نشود و مجبور کنید بیول ایران بیایند و مال التجاره ببرند شاید اصلاً بعضی ها خود داری بکنند اصل لب مطلب این است (صحیح است) و این کمال فوریت را دارد لذا لازم بود هر چه زودتر در این باب اقدام بکنیم در ورود رویه و اطراف کار سنجیده شده است که ورودش فعلاً هیچ زبانی ندارد خصوصاً در این اواخر سالهای اخیر رویه مبنای محکمی پیدا کرده است و در خود هندوستان و خارج همیشه او را مبنای ثابتی میشود باینکه مبادله کرد بعضی از آقایان در باب خروجش می گفتند با ملاحظه همه اطرافش بعضی نکاتی هست که شاید مؤید این باشد که خروجش هم آزاد باشد. اما بعضی نکات هم هست بر خلاف این دولت نتوانست که موفق شود خروجش را هم عجله آزاد کند فقط چیزی که از آقایان مخصوصاً تقاضا میشود تصویب آزادی ورودش است مطلب دوم راجع بیک موضوعی است که میدانم جمیع آقایان مسبوق هستندم از اوضاع مملکتی و اوضاع مالیه خوب مسبوق هستند هم مطلب در جراید طرح شده است و مسبوق هستند چنانکه مکرر مذاکره شده است عایدات مملکت از اول سال پیش بینی میشود تا آخر سال که فلان قدر خواهد بود و مخارج هم پیش بینی میشود ولی مخارج را تقسیم میکنند به ۱۲ قسمت منظم و گفته میشود که هر ماه اینقدرش باید منظمآ و مرتباً خرج شود. نمیشود عفت انداخت حقوق ادارات کشوری و لشکری و غیره را ولی عایدات ترتیب منظمی ندارد وصولش بکجا میشود که پیش از این هم وصول میشود مثلاً در پائیز و بعضی از ماههای اول سال یکماه میشود که کمتر از دوازدهم ممکن است وصول شود لهذا در ممالک سائره دیگر برای اینکار اینطور در نظر گرفته اند در اوایل سال يك وجه متحرکی دست دولت میدهند و قبلاتندارك میکنند که اوائل سال حقوقات اداری حقوقات و مخارج مملکتی را منظمآ پرداخت نمایند و در واقع کمکی است. ولی در اواسط سال بصعوبت و اشکال پیش میرود. لایحه دوم هم مبنی بر همین مطلب است و چنانچه آقایان اطلاع دارند

در مملکت يك فسادى بلند نشود در اين جا هم بنده عرض کرده اگر چنانچه خيالى لازم بشود و سرمايه بانك بقدرى که اين قرض را بدهد و خودش هم از کار بيفتد و لطمه بکارش وارد نزايد بنده موافقم و مخالفتى ندارم اگر لطمه بکار بانك وارد مى شود و بداد و ستندش صدمه ميرسد اگر چهار روز ديرتر حقوق برسد بعقیده بنده بهتر است از اين استقراض - بلکه بنده عقیده دارم حقوق را بايد که بکنند اول از مجلس شروع بشود بعد تمام جاها - اول بايد حقوق و کلا را کم بکنند مخارج مجلس را کم بکنند بعد تمام از تقصير اول گرفته تا آخر همه روزه خرج مملکت را کم بکنند و زيادى عايدات را بزنند باستخراج معادن و ايجاد کارخانجات که روحيات مرده و دارائى مرده زياد بشود البته آنوقت عايدات دولت هم همه قسم زياد خواهد شد بنده اين عقیده هاى است که دارم و اميدوارم که دولت هم با اين عقايد کاملاً موافق و همراه باشد و آنها را در نظر بگيرد .

وزير ماليه - اگرچه ميدانم حرف زدن بنده در اين مطلب جايز است تاخير چون تصور کردم ایشان راجع بفوريت مباحثه مى فرمايند که فوري است يا نيست ولى آقا در عنوان لايحه داخل شدند و از اول تا آخر هم فرمودند لهذا بنده هم ناچارم جواب عرض کنم - اما اول جواب قسمت دوم فرمايشان را که خيلي فرمايشات صحيح و بجائى بود عرض کنم که دولت و شخص بنده کاملاً با اين عقیده شما موافق هستيم و يقين دارم که دولت و تمام نمايندگان از سميم قلب کاملاً موافق هستند که در خرج حق الامکان بايستی امساک کنيم و دقت کنيم که مخارج زياد نشود ولى اين خرج که اين قدر و باين پايه بالا مبرود تقصير يك نفر و دو نفر و سه نفر و پنج نفر نيست بلکه براى اين است که يك جماعت عظيمى در مملکت که عدو شان لايتماهى است و يك قسمت عمده شان مودين مالياتى هستند حتى المقدور ميخواهند ندهند ملاحظه ميفرمائيد که همين قسمت هاى قاچاق ترياك و غيره که مسبقاً هم در روزه مادچار اينگونه مسائل هستيم

ولي حالا عرض مى کنم که اينها هم ميرسد و همه وصول ميشود ولى هر کس هم در عالم خودش اگر از اول سال تا آخر سال باد داشت کنيد براى دولت مبلغى مخارج شخص توليد کرده است مثلاً اين آده را فلان جا بگذاريد فلان بکنيد ولى اين مطالب صحيح است و البته بايد خرجمان را طوري تنظيم و محدود بکنيم که آخر سال چيزي هم زائد داشته باشم و البته اگر هم زياد مانده جاني نبرود اما راجع بقسمت اول بايد عرض کنم که هيچ موافق نيستم و خيل هم موافق هستم که اين نکته را گرچه بطور مثل فرموديد که اگر هم نرسيد سه چهار روز صبر کنند اين بدترين فکرى است که در مملکت ممکن است پيدا شود کسى که بريك کارى مى نشيند و تمام زندگيش منحصر است باینکه آخر ماه يك حقوقى را در ازاء خدمتش بهش خواهند داد که خودش و اهل و عيالش قوت لايموت و سد رمق بکنند و اينها صميمانه روزانه کار ميکنند از اول روز تا آخر روز کار ميکنند و خدمت ميکنند هر عماله که در کوچه ملاحظه بفرمائيد کار مى کند مزدش را آخر روز ميگيرد وقتى که حقوق اين مستخدمين نرسد مجبورند قرض کند ماه آینده هم همينطور ماه آينده هم همينطور قرضها هم تمام مى شود اين حالت روحيه مستخدمين و دستگاه ادارى از بين ميرود (صحيح است) اين هيچ جايز نيست که اينها صبر بکنند در ممالک خارجه هم وقتى ميخوانيد در روزنامه ها مى بينيد که حتى قرض ميکنند ميآورند و ميدهند مال ما که قرض نيست اين يك مساعده است . اما اينکه ميفرمائيد که بانك ملي آيا پول دارد يا ندارد البته دارد بانك ملي درست بر خلاف فرمايش حضرتعالى تمنى دارد و استدعا دارد که چرا از من پول نميگيرند ادارات و اينها چرا پول نميگيرند هميشه بزرگترين بانك مملکتى کار هائش با دولت است هر بانكى که بزرگتر است عمده کار هائش با دولت و ادارات دولتى است البته با مردم و تجار هم کار ميکند بهمين واسطه در ابتدا بعضى ملاحظاتى اجزاه داده نشد در قانون که خود دولت هم از بانك قرض

کند مثلاً الان مؤسسه انحصار ميتواند تا دو ميليون از بانك قرض کند چون مؤسسه مستقى است تقريباً . ولى بدولت اجازه داده نشده و اينجا خاطر آقا را مستحضر ميکنم که اگر ما پول بخواهيم حالا ايشان دارد خود دولت هم پول دارد و ميخواهيم کهه براى تسكين خاطر نماينده محترم عرض کرده باشم که اين را در واقع نميشود عنوان قرض حساب کرد براى اينکه اولاً قرض از خارجه نيست از داخله هم نيست خود دولت پول زيادى دارد خود دولت قريب درازده ميليون بلکه بيشتر پول نقد از انحصار نقد و چاى دارد غير از آنهايى که بخرج ميرسد خود دولت معادل بيست ميليون تومان پول نقد ذخيره دارد . معذالك لازم نيست که ما برويم از اين پولهايى که قانون غدقن کرده است برداريم البته اگر يك روزى مملکت محتاج شود بر مى برداريم و حاليه که ما محتاج نيستيم و اينقدر ما لزوم نداريم که برويم و ذخيره هاى مملکتى و يا پولهايى که داريم برداريم - تصور ميکنم که عايدات پيش بينى شده مملکتى (اگر در بعضى ماه ها بولاش وصول شود و يا در بعضى ماه ها دير شود) کافي بشود براى مخارجمان و بايستى حتى لامکان شرط احتياط را نگاه داريم مخارجمان را محدود بکنيم که بودجه مان تعديل پيدا کند و بنده شخصاً آنچه که در قوه دارم ميخواهم در اين باب سمى بکنم ما سه ميليون تومان باندازه هم کمتر از يك دوازدهم بودجه شمس است اندازه يك دوازدهم بودجه ساليانه شمس است و آده حق دارد باندازه يگماهش قرض دستى بکند مساعده بگيرد و موقعى پس بدهد لهذا بنده هيچ جاى نگرانى در اين نمى بينم

رئيس - موافقين با فوريت قيه فرمايند (اغلب بر خاستند)

رئيس - تصويب شد . ماده قرائت ميشود :

ماده واحده - بوزارت ماليه اجازه داده ميشود براى احتياجات خزانه دارى كل وجه متحركى ايجاد و براى انجام اين منظور از بانك ملي ايران مساعده تا حدود سه

مليون تومان در يافت دارد .

رئيس - آقا سيد يعقوب

آقا سيد يعقوب - بنده که اجازه خواستم بعنوان مخالفت نه اينکه اساساً مخالف هستم لکن چون آقاى وزير ماليه تازه تشريف آورده اند در وزارت ماليه براى بيشرفت کار اين وزيرى که محل اعتماد در تمام ادوار تقنينيه بوده است آنچه بنده نظر دارم در خرابى کار که يك قدرى عوايدمان نقصان پيدا کرده است بهشان عرض کنم و الا ما مالياتمان هم بحسب عوايد همينجورى که بيان کردند نقصان ندارد و هم بحسب قوانينى که از مجلس گذشته است براى عوايد و مخارج مملکت هيچ نقصانى نداريم اگر هم نقصانى پيدا شده است در شش ماه اول سال که پيدا ميايد در جريان باشد نقصان در يك مدى است که ناچار هستم چون فوق العاده علاقه مند هستم به آقاى تقى زاده بعرضشان برسانم و حالا محتربند جهت توجه خواهند کرد اين يك موضوع موضوع ديگر اساساً من تعجب از آقاى فيروز آبادى کرده ام از اين يردى که نسبت باين بانك کردند اين يكى از قده هاى خيلى خوب اين وزير ماليه است براى اهميت دادن به بانك ملي و براى ثابت کردن اينکه بانك ملي ما دارائى است محكمى است و امروز روزى است که بانك ملي ما دارائى همچو اعتبارى است که دولت دستش را دراز نميکند ميگويد سه ميليون ميخواهم اين امروز است که بانك ملي ما در تمام دنيا منتشر ميشود مشهور ميشود که ايران دارائى يك قواه ماليه شده است که بانك مليش دولت است اين اندازه حساب باز کرده است حساب جارى باز کرده است سه ميليون از اين محل بمحل ديگر اين يكى از قده هاى خيلى خوب است و يكى از شکر گذارى هاى بنده است نسبت به آقاى وزير ماليه که ميگويد برود مجلس هر امر مالي و لويك پول اينست كسى که در تحت قانون اساسى تربيت شده است همچو نظر دارد ميگويد اين مالي است بايد برود بمجلس چرا بعلى اينکه حق مجلس شوراي ملي نظر کردن در دخل است و خرج و هر چيزيکه

از عوارض دخل و خرج است از مختصات مجلس شورای ملی است و این وزیر این را در نظر گرفته است و آورده است به مجلس شورای ملی این یکی از قدمهای اساسی است این موضوع را خواستم خدمتتان عرض کنم موقعی که امریکائیان در اینجا بودند امریکائیان بعد از آن مخارحی که ایران متحمل شد و اشخاصی را در وزارت مالیه تربیت کرد برای اداره کردن این يك حقایقی است که بنده عرض میکنم شاید منکر هم نداشته باشد اخلاف هم هستند يك اشخاصی را تربیت کردند که همان امریکائیان بدست ایرانیها عواید را جمع میکردند نه اینکه امریکائیان از امریکا برای ما پول میآوردند نه بدست خود ایرانیها چهل ایرانی اشخاص ایرانی تربیت کرده بودند در مالیه و عواید جمع میشد و هیچ محتاج نیستند اگر هم مساعده از بانک دیگری گرفته میشد يك ترتیبی گرفته میشد که این ایراد پیش نبود که چرا نمیآوردند بمجلس صدایش هم بلند نمیشد اما يك ترتیبی بود که ایرانیهای ورزیده و کار کرده بعد از آنکه تمام تمام شد دوره آن مستخدمین امریکائی آمدند رجالی و اشخاصی در وزارت مالیه بنده میخواهم نظر سوء نیت داشته باشم ولی همان نظر عدم اطمینانی که در افراد ما پیدا شده است و این را میسوزد که ما افراد يك مملکتی هنوز اطمینان بکدیگر نداریم با اینکه میدانیم همه در يك میدانیم در يك خاک هستیم همه ما یک بیرق دستمان است اما اطمینان نداریم آقا بیرویم در جنگ گلوله موزد بهر دو مان میخورد آنوقت میگوئیم خائن است با آگاوای بهر دو مان خورده است باز میگوید خیر خائن است این عدم اطمینان را باید رفع کرد باید کم کم اطمینان پیدا کنیم يك وزیر مالیه آمد يك اشخاصی در محاسبات تربیت شده بودند در عواید در شمس عایدات تربیت شده بود حقیقه آدمهای کاری بودند حالا بنده سائیشان را نمیرم شاید خودتان هم بدانید آقا محاسبات را نکهت که کردند يك آدمی که در محاسبات تربیت شده بود انداختند از اینجا به آنجا يك اشخاصی در اداره محاسبات تربیت شده بودند که حقیقه تمام بودند یکیش مثل آقای ناصری که اینجا

نشسته اند آقا شما باید اشخاص را ببرید در وزارت مالیه هر یکی از آنها يك جائی هستند این يك قدم بود که اشخاصی که در وزارت مالیه حقیقه جمع میکردند پول را و تصمیم داشتند اینکه بنده عرض میکنم از روی تحقیق عرض میکنم تصمیم داشتند کار میکردند پول در می آوردند اینها را بکلی از کار انداختند خوب آقای فیروز آبادی میگفتند آدمی هست که شصت تومان میگیرد آقا این آمد شصت تومانی کار صد تومانی را نمیکند اشخاصی که تربیت شده بودند آن اشخاص باید کار خودشان را بکنند آقای دکتر حسن خان آمده بمجلس آقا شما کارنان در وزارت مالیه است خدا میداند اینها حقایقی است که بنده عرض میکنم هر کس کاری داشت آمدند و نکهت که کردند این يك بعب خورد وزارت مالیه يك اشخاصی که کار میکردند و خرج ادارات را بکار میانداختند و آقای دکتر میلیسوی خیلی خوشحال بود و بنده عرض میکنم که ایرانیها کار میکنند جوانها رجالی ایرانی کار میکنند بعد از آن دیگری آمد به آن خشک مقدسی که داشت باعتبار آن خشک مقدسی يك عده دیگر از کارکنان را (شما بطور مسلم بدانید که کار کن دشمن دارد آدم تنبل دشمن ندارد آدمی کیه در وزارتخانه در مجلس کار کن هست او را دشمن هستند تمام نهمت و افترا بر آن بدبخت است اما آدم تنبل نقش دیوار است ظاهر و مطهر است تا یوم القیامه برای چه برای اینکه کار کن نیست) بیرون کردند این دو حمله . يك حمله دیگر این حمله آخری آمدند وای داد و بیداد اداره ارزاق چه کرده است و اختلاس چه کرده است بزیند زیر و زبر کنید يك عده دیگری را آوردند زیر و زبر کردند بهمان خشک مقدسی آنها را بیرون کردند خوب این ادارات باید بدست اشخاص درست شود اشخاصیکه سالهای سال خدمت کرده اند ورزیده در کار شده اند کار کرده اند بنده حقیقه میدانم که چه اشخاص رفته اند رجالی که رفته اند مأمورین مالیه که در فارس رفتند چه اشخاص حقیقه کار کن بودند از روی بی غرضی تمام را گذاشته اند کن بودند از روی بی غرضی تمام را گذاشته اند

کنساره و يك عده آمده اند در وزارت مالیه مطابق قوانینی که گذارنده ایم و عقیده هم دارم که بعضی از قوانین خیلی عادلانه است ما خیلی خیلی منتظر هستیم که مملکتمان زودتر ترقی میکند و زودتر احتیاجاتش رفع میشود فشار هم بر ملت کمتر وارد خواهد آمد اما عیب این است که پول جمع آوری نمیشود از آن رعیت از آن دهنده مالیات گرفته میشود اما در مقاشش خرج نمیشود مثلا این را هم عرض کنم برای اطلاع حضرت اجیر عالی در اینجا راجع بتریاك صحبت شد و معین شد در فرانسویون مذاکره کردیم آمدند راجع بانحصار تریاك يك تصمیمی بگیرند يك مرتبه رئیس انحصار گفت من امسال هفت میلیون بشما مالیات تریاك میدهم این را بکنی مهم بزیند نقشه که دولت در نظر گرفته بهم بزیند حالا بو بگوئید آقا این هفت میلیون تریاك را بیآوریم چکار کنیم بیست هزار من تریاك را پارسال انداختند توی انبار نه آن صاحبش میآید دولت هم معطل

رئیس - رعایت موضوع را بکنید

آقا سید یعقوب - موضوع همین است غرض این است که برای توجه آقای وزیر مالیه ناچار هستم این حقایق را عرض بکنم چون آقای وزیر مالیه تازه تشریف آورده اند مضحک شوند بنده کاملا موافق هستم ولیکن يك پیشنهادی دارم در اصلاح عبارت يك پیشنهادی دارم که اعتباری در باب مالی ایجاد کنند اعتبار متحرکی باشد که در بانک ملی درست بکنند پیشنهاد هم خواهم کرد

رئیس - آقای عراقی

عراقی - کر چه آقای آقا سید یعقوب در واقع موافق بودند و مخالفتی با این لایحه نکردند فقط چیزی که تذکر دادند راجع بنقصان عواید بود البته خود آقا هم کاملا مسبوقند عواید قاعده از ماه پنجم سال بعد زیاد میشود و پیدا میشود این پنجماء موقعی که عواید کاملا تکافو کند با بودجه ما البته نبوده است از این پنجاه بعد است و لذا يك همچو اعتباری دولت میخواهد نسبت باین عواید و عیبی هم ندارد و البته همانطور که

باقی دیگرش را خودشان گفتند برای ما حقیقه جی افتخار است که الحمدالله دشمن بجای دیگر دراز نمیشود که قرض کنیم مضافا اینکه خودمان هم پول داریم اینهم بانکی است متعلق بخود ایران و ارزش پول میگیریم امریکائیان هم که ایشان گفتند شرحی از خدمات آفرین ایرانیهای خودمان گفتند که امریکائیان آمدند و درست کردند يك قدری بنده خیل میکنم حالا در قسمت امریکائیان چون رفته اند میخواهم تنقیدشان بکنم ولی خیر خود مات ایران بواسطه تغییراتی که پیدا شد اصلاش تمام مات يك حل دیگری پیدا کردند سابق در دادن مالیات میبایست چقدر کاغذ بنویسد وزیر مالیه که مالیات را بنده و بی حالا با خود آن آمده مالیاتش را میدهد با يك قدرتی دارد مملکت که خود آن اشخاصی که باید مالیات بدهند مستحکف نمی شوند و مالیات وصول میشود قبل از امریکائیان وصول نمیشد مالیات و اینکه امریکائیان پول از جای دیگر آوردند و برای ما کاری کردند خیر همین مالیات بنده حالا خیلی خوب مالیات میدهند سابق قبل از اینکه امریکائیان بیروند آن مالیات بنده ها خیلی خوب مالیات میدادند بنده چیزی را از آقای آقا سید یعقوب مخالفت ندیده غیر از همین جهتش که تصور کردند امریکائیان بقسین يك کار خوبی کرده اند خواسته عرض کنم که خیر رضی امریکائیان نداشت منحصر بخود مملکتین بود و پیدا شدن يك آدم فوق العاده که در مملکت پیدا شد مالیاتها هم وصول شد آقا هم مخالفت دیگری نکردند

جمعی از نمایندگان - کفی است

رئیس - موافقین با ماده واحده

آقا سید یعقوب - يك پیشنهادی کرده ام

رئیس - زودتر مرقوم بفرمائید

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم در ماده واحده بعد از کلمه متحرکی

اضافه شود در بانک ملی

آقا سید یعقوب - آقای وزیر مالیه توجه فرمودید

عبارت را اینجا نوشته شده است که بوزارت مالیه اجازه داده میشود که يك اعتبار منحركی ایجاد شود بنده خواستم عرض كنم كه اعتبار منحركی در بانک ملی ایجاد شود یعنی وزارت مالیه این اعتبارش را در بانک ملی ایجاد کند نظر بنده این است حالا اگر موافقت قبول كنند و الا بنده استرداد میکنم .

وزیر مالیه .- بنده خیلی فرق مهمی نمیبینم الا اینکه مقصودشان این باشد که هر چه لازم بشود صد تومان صد تومان یا هزار تومان از بانک بگیریم و هر چه لازم نشود نگیریم در صورتیکه ممکن است دولت يك میلیون هم بگیرد و بگذارد در خزانه و حساب را با خزانه باز کند و برای این منظور حق داریم که از بانک قرض کنیم یا خود بانک حسابی باز نخواهیم کرد .

آقا سید یعقوب .- استرداد میکنم

رئیس .- موافقین با ماده واحده ورقه سفید خواهند داد (اخذ آراء بعمل آمده ۷۶ ورقه سفید تعداد شد)
رئیس .- عده حاضرین ۸۳ نفر با اکثریت ۷۶ رأی تصویب شد

۵ .- طرح و تصویب لایحه آزادی ورود روپیه |
رئیس .- لایحه دولت در خصوص آزادی ورود روپیه قرائت میشود :

ساحت محترم مجلس شورای ملی

البته خاطر نمایندگان محترم مستحضر است که تنوعیت ورود روپیه در حال حاضر بتجارت مملکت در ولایات جنوبی اطمینان وارد مینماید لهذا در تغییر بند ۸ از ماده ۲ قانون ۶ اسفند ۱۳۰۸ و ماده ۱۲ قانون ۲۷ اسفند و ماده ۲ قانون ۳۱ تیر ماه ۱۳۰۹ ماده واحده

ذیل را راجع با آزادی ورود روپیه تقدیم داشته و تصویب آنرا با قید دو فوریت در خواست مینماید
ماده واحده - مجلس شورای ملی از نظر تسهیل امور تجارتي ورود روپیه (مسكوك و كاغذی) را آزاد مینماید .

رئیس .- فوریت اول مطرح است . آقای فیروز آبادی

كازرونی .- بنده قبلا اجازه خواسته ام .

بعضی از نمایندگان - مخالفند آقای :

رئیس .- ش. در خود ماده اجازه خواسته اید . در فوریت میل دارید حرف بزنید

كازرونی .- بلی بلی

رئیس .- بفرمائید

كازرونی .- بلی همانطور که فرمودید در فوریتش بنده مخالفم و دلیلش را اجالا بعرض میرسانم
ماده از يك طرف و دولت از طرف دیگر در اطراف منع وعده منع و خروج و ورود روپیه گرفتارند و هر روز و مکرر دولت تصور میکند که چون روپیه سکه خرج است نباید وارد شود بعد ثنبا مطالعه میکنند که عدم ورود روپیه يك صدمه بزرگی بصدرات مملکت وارد میکند روپیه در حکم مال التجاره است و خرید و فروش میشود و باید رفع منع بکنند حالا بنده کاملاً متشکرم که دولت بیدار ما مواظبت کیه امور است و در اثر این مراقبت است که حالا لایحه آورده و يك قسمتش را (ورودش را) آزاد کرده اكن بنده تصور میکنم که اگر روپیه ورودش آزاد باشد و در عین حال خروجش آزاد نباشد این بدهکاری در آزادی ورودش ندارد (صحیح است) زیرا که بنده مکرر بعرض آقایان رسانده ام که روپیه در حکم

- اسامی رأی دهندگان : آقایان : مؤید احمدی - حاج سید محمود - کفائی - میرزا عبدالحسین خن دینا - غلامحسین میرزا مسعود - دکتر لقمان - عراقی - فهیمی - ذوالقدر - حاج غلامحسین ملك - حكمت - حیدری - دشتی - ظفری - احتشام زاده - نجومی - پناهی نوری - اعتبار - قاضی نوری - طهرانی - ایزدی - نوحی - ناصری - بشكدار - محمد ضیائی - دائر سنك - اقبال - محمد علی میرزا دولتشاهی - ضیاء - امیر دولتشاهی - دکتر عظیمیا - طالعخان - كازرونی - موقر - اسدی - لاریجانی - میرزا یونس - مفتی - رحیم زاده - درغانی - ضباطی دینا - پالیزی - دیوان یکی - حبیبی - همراز - هزار جریبی - انجمنی - فراگوزاو - طباطبائی وایلی - یور محسن - مسعودی - قوام - محمد آخوند - عباس میرزا فرمانفرمایان - عابری - الفت - امیر تیمور - ملك مدنی - رفیع - شریعت زاده - رهبری - آقا زاده سبزواری - موای - خواجهی - كاشانی - امیر خان اعلم - ساكنیان - آقایان - یاسائی - آقا سید كاظم یردی - جلالی - حاج علی اكبر امین - بیات - آية الله زاده شیرازی - دهستانی - شریفی .

مطالعه میکنند اگر موافق شدند که البته قبول میکنند و الا در اصل ورودش که مخالفتی ندارید
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
رئیس .- موافقین با فوریت اول قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس .- تصویب شد فوریت ثانی مطرح است

جمعی از نمایندگان - مخالفی نیست

رئیس .- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی .- بنده عقیده ام این است در اموراتی

که بمجلس میباید بید وقت و فکر کرد بعد مطرح شور قرر داده و رأی داد غالباً بعضی از امورات مجلس می آید و بدون فکر زود میگردد بعد متمدت میشوم که خوب نبوده و از جمله همین قانون منع روپیه خوب چندی قبل آمد و این قانون بفوریت گذشت چون تأمل و فکر نگردیم حالا دو مرتبه باید که این قانون را نسخ کنیم بنده برین ملاحظه عقیده ام این است که این قوانینی که بمجلس می آید بدو فوریت بدیت فوریت غالباً بر ضرر است همیشه فرضاً مبدلات الان در مبدلات جنسی که آمد در اینجا که صدی بود از تسعیر مبدلات داده شود و چه شود چون بدون مطالعه شد این بدیت عجزورانی نشاند که غالب مال التجاره در سرحدات طرف و آنطرف افتاده و دولت هیچ نمیداند چه بکند و این بوی هم که امروز قرض میشود در واقع در اثر همان است مال التجاره نه وارد شده نه خرج شد و عایدات دولت کم شد و امروز محتاج شدیم پول از بانک ملی بگیریم در مقابل آن کم شدن دخل بنده باین ملاحظه عقیده ندارم بدو فوریت و تنبیه دارم یکقدری مطالعه بکنند فکر بکنند يك روز دو روز سه

شنبه دو مرتبه جلسه بشود که در این زمینده فکر هائی بشود که مثل آن دفعه نشود . و علاوه بر این همانطور که فرمودند اگر ورودش را میخواهند اجازه بگیرند خوب است خروجش را هم همین طریق آزاد بگذارند يك متعجبانی خوبی نیست روپیه که ما نخواهیم نگاهداریم باید همین

اسکناس است و در مقابل این روپیه طلا است روپیه سی شاهی بیشتر نقره (اگر بخواهید بفروشید) ندارد ولی شش هزار دینار قیمتش است محل احتیاج مرده است بایستی دولت همانطوریکه ورودش را اجازه میدهد خروجش را هم اجازه بدهد و الا هیچکس نمی آید يك روپیه در مقابل شش هزار مال التجاره بدارنده روپیه بدهد ایکن نگهش بدارند و خرج نکنند و در مملکت حکم نقره باشد و سی شاهی ارزش داشته باشد این هم که نمیشود بشیر این اگر منع میکردیم که وارد نشود بهتر بود . دولت میفرمایند یعنی بنده از آقای وزیر مالیه سؤال کرده که راجع بخروجش چه تصمیمی اتخاذ فرموده اید فرمودند محتاج بمطالعه است (کیا - اینکه در فوریت نیست) اجازه بفرمائید آقای جان بنده عرض میکنم . چون آزادی ورود به تنهایی اثری ندارد و در صورتی مفید است که خروجش هم آزاد باشد پس بهتر اینست که مطالعاتشان را تکمیل بکنند و راجع ب ورود و خروجش متفقاً يك تصمیمی بگیرند آنوقت يك لایحه بیاورند و الا این لایحه بیهوده است بعقیده بنده حالا فیهبیدی آقا (خطاب به کیا)

آقا سید یعقوب .- نه هنوز

رئیس .- بکنش از آقایان هم به بنده نوشته اند که ایشان خرج از موضوع میفرمایند ما ~~بنده~~ بنده این نیست برای اینکه استدلال در فوریت مطلبی تا اگر طرف را بماهیت مطلب میکشاند . آقای آقا سید یعقوب موافقت؟

آقا سید یعقوب .- بله

رئیس .- بفرمائید

آقا سید یعقوب .- گمان میکنم که فرمایشات آقای كازرونی بطوریکه فرمودند اساساً در ورودش موافقت صحبت در این است که خروجش هم آزاد باشد و الا اگر يك چیزی وارد نشود که میگویند خارج شود خروج فرع بر ورود است حالا ایشان بالالتزام موافق هستند با ورودش پس در ورودش که ایشان حرفی ندارند ممکن است ایشان رأی بدهند ب ورود بعد راجع بخروج پیشنهاد کنند آقای وزیر مالیه هم در این باب

طریق که وارد میشود بهمین طریق هم ماصادر داشته باشیم و منع صدور نباشد درین عقیده من این است.

وزیر مالیه - چون آقایان بامسئله فوریت در اصل موضوع هم مذاکره میکنند میخواهم هم راجع بفوریت عرض کنم و هم راجع به اصل موضوع: اینکه چرا فوری است برای این است که حالا موسم دادوستد است در آنجا و این اشخاص که برای خرید می آیند و روپیه می آورند منتظر نمی شوند که ده روز بیست روز در کشتی کوچک خود در شط العرب یا در خلیج فارس بایستند برای اینکه او نسیباند که بعد آزاد میکنیم یا اگر بشود باید چندین شور بشود و بعد تصویب بشود که آنوقت بعد بیاورد خرما بخرد برود. میرود يك فرسخ دو فرسخ آن طرف در مملکت دیگر و آنجا می خرد و ما این چیزها که برای معامله داریم و میخواهیم بفروشیم و از مملکت خارج شود از دست ما میرود. اما اینکه اشاره فرمودند که اول مطالعه کامل نمی شود بعد می آیند تغییر میدهند. بند تصور نمی کنم که يك قانونی راهم که خیلی مطالعه کنند بعد تغییرش ندهند اوضاع مملکت تغییر میکند کارها عوض می شود امروز لازم است که قطعاً وارد نشود یکسال دیگر لازم است که قطعاً وارد شود. اقتضای زمان و مقتضیات است و الا يك قانونی را که خیلی هم درش دقت کرده باشیم ممکن است که پس سال دوام پیدا کند؟ خیر. این نادر است و لذا این قانون آن زمانی که تصویب شده خیلی هم خوب بوده است زمانی که منع شده بود مبنی بر مصالحی بود و خیلی هم خوب بود که منع شود و مصالح مملکتی بوده و هیچ زیانی هم برش وارد نبوده و نیامده بوده اما حالا آن مسائلی که موجب بود و غدغن کردند باید نمیتواند بیاورند مرتفع شده و حتی هر نوع اسعار ورود و خروجش تحت نظام و ترتیبی در آمده لذا این را گفته می شود که بیاورند و اهمیتی و عیبی ندارد و این را هم باید عرض کنم که روپیه همیشه این طور نبوده است تا چند سال پیش تا اندازه مثل پول ممالکی که کاملاً بنایش بر نقره است بوده یعنی ممکن بود که میزان جنس تابع تنزل و ترقی زیاد

بشود ولی در زمانهای اخیر خیلی بیشتر و محکمتر شده لذا در آن جای نگرانی نداریم اما در مسئله خروجش که بعضی از آقایان اشاره کردند بنده عرض کرده بوده بطور خصوصی که محتاج بمطالعه است این است که شما يك قانونی جدیداً وضع کرده اید و در اطرافش همه گونه مطالعات در خارج و پیش اهل خبره و پیش هیئت دولت و خود مجلس شور کامل هم گردید اول يك قانونی گذاشتید و بعد هم يك قانونی گذاشتید که خروج اسعار خارجی را در این مملکت مبنی بر مصالحی منع گردید حالا اگر در این باب آن قانونی که جدیداً گذاشته شده است (آن قانون منع ورود قدیم است) مقتضیات عوض شود يك اقتضای تازه پیش بیاورد يك مطالعه کاملتری بخواهد که درست اطرافش سنجیده شود مثلاً يك قانونی که در یکماه قبل گذراندیم و لو اینکه حتماً باید خلل وارد آورد به آن قانون یا نباید آورد ممکن هم هست که بعد از مطالعه دیده شود که يك وقتی باید يك گوشه اش را تجدید نظری کرد. اما باین زودی و فوری این را نمیشود کرد در هیئت وزراء مورد مطالعه و دقت بود و خود بنده هم از اشخاصی بودم که برای خروجش قصد داشتم و میل داشتم که بیشتر مطالعه شود و تجدید نظر شود و البته موافق هم بودند که در اطرافش فکر و مطالعه شود و چون میخواستم اینکار زودتر بگذرد برای خروجش نتوانستم مصمم شوم آن بیشتر مطالعه میخواست و قانون جدیدی از مجلس میخواهد و لهذا نشد و امیدوارم آقایان ورودش را اجازه فرمایند که اینکار را معوق و معطل نماند هر روز تلگراف می آید از سواحل به خلیج فارس و خیلی استغاثه میکنند که این سهولت برای آنها داده شود و بعد اگر يك مقتضیاتی پیش آمد کرد که چربید یعنی محسناتش از معايش زیاد تر شد باز ما حاضریم که هر نوع اصلاح دیگر لازم شد بیاوریم.

رئیس - موافقین با فوریت دوم قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده واحده قرائت میشود

و مطرح میشود

ماده واحده - مجلس شورای ملی از نظر تسهیل امور تجارتي و ورود روپیه (مسكوك و كاغذی) را آزاد مینماید.

رئیس - آقای دشتی

دشتی - عرض کنم از اولی که قانون آوردند بمجلس و بمقاد آن ورود روپیه را منع کردند و کلای جنوب مخالف بودند دلیلش هم این بود که تمام سواحل شبه جزیره عربستان می آیند در سواحل ایران خرید میکنند و یولشان روپیه است و اگر آنها را آزاد نکنند آنها نمی آیند پولشان را تبدیل بقران میکنند و خرید میکنند و این احساساتی راهم که آقای تقی زاده اشاره فرمودند بنظر ما مقبول نیست در مسائل اقتصادی باید بیشتر منافع اقتصادی را در نظر گرفت باید منافع ملت را در نظر گرفت اینکه پول روپیه فعلاً باید در بوشهر یا بندر عباس رواج پیدا کند این اهمیت دارد یا اینکه خرما و فلان در انبارهای تجار سواحل جنوب و خوزستان نماند و بیوشد و مردم فقیر و مفلوك بشوند؟ حالا ما خیلی خوشوقت هستیم که دولت متوجه معایب این منع شده و لایحه تقدیم مجلس کرده است که بموجب آن ورود روپیه بایران آزاد میشود بکقسمت دیگرش را هم بنده باقی وزیر مالیه تذکر دادم و حالا هم تذکر میدهم و متوقع هم نیستم که همین حالا هم خروجش را آزاد بکنند ولی از ایشان استدعا میشود که در این باب بزودی مطالعه کنند این تجار جنوبی در طهران هستند و تلگراف هم میتوانند بکنند مطالعات هم بکنند که این مسئله خروج روپیه هم آزاد شود برای اینکه الان شما روپیه را وارد این مملکت میکنید و روپیه فی حد ذاته قیمت ندارد و يك قیمت اعتباری دارد عرض میکنم این روپیه دو صورت دارد یا آنکه پول رایج میشود در داخله مملکت ما و این مخالف آن نظریه دولت است که بموجب آن نظریه قانون منع ورود روپیه را بمجلس آورد و یا اینکه اگر رایج نشود بالطبع روپیه تنزل خواهد کرد یعنی روپیه را که مردم در مقابل

بنج قران گرفته اند این تنزل خواهد کرد بدو قران و سه قران عرض کنم يك نکته آقای وزیر مالیه گفتند و آن مسئله تعارض این قانون است یعنی آزادی خروج روپیه با قانون اسعار بعقیده بنده اینج هم تعارضی ندارد ملاحظه بفرمایید ما چرا قانون الحصار اسعار را ایجاد کردیم برای اینکه تقاضای خروج اسعار خارجی بیشتر بود از فروش اسعار خارجی روپیه جزو اسعار خارجی نمیشود بیاورد روپیه بمنزله جنس است یعنی تجار جنوب همین روپیه را که وارد مملکت می شود میدهند و يك جنسی که محل احتیاجشان است میخرند در حقیقت اگر روپیه را آزاد بگذاریم مثل اینست که جنس بدهند و جنس بگیرند و تصور میکنم که جنس دادن و جنس گرفتن تعارضی با قانون اسعار بهیچوجه ندارد از این جهت از آقای وزیر مالیه بنده خواهش میکنم که مخصوصاً این قسمت را بفوریت تحت مطالعه در آورند برای اینکه اسباب راحت و خسارت واقع خواهد شد بعد از دو ماه یا سه ماه مبالغی بمرده ضرر میزند آنوقت تازه يك قانونی می آورند بمجلس ممکن است در هفته آینده از تجار جنوب که در طهران هستند يك کمیسیون بکنند و بجنوب هم تلگرافی بکنند و از جنوب هم مطالعه ای بگیرند و خروج روپیه را هم آزاد بکنند برای اینکه اگر خروج روپیه آزاد نباشد مثل اینست که ورودش هم آزاد نیست و تنزل خواهد کرد مگر بیك شکل و آن این است که بانكهای داخلی ملزم باشند که بهمان قیمتی که قیمت رسمی روپیه است آن را از مردم بخرند و بمرده قران بدهند در اینصورت البته خود بانك یا خود دولت روپیه را مثل اسعار خارجی باید بخرند.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهادی از آقای کازرونی رسیده است

قرائت میشود

بنده پیشنهاد میکنم که نوشته شود ورود و خروج

روپیه با رعایت قانون اسعار خارجی آزاد است

رئیس - آقای کارزونی

کارزونی - بنده اگر میدانستم ورودش آزاد و خروجش غیر آزاد یک چیز عملی است عرض نمی‌کردم بنده مطمئنم و یقین دارم که دولت در این باب تصمیمی خواهد کرد بحال هیچگونه تردیدی نیست و نظر بتوصیه بعضی از آقایان رفقا هم اطلاع کلاماً نمی‌کنم همینقدر بهتان عرض میکنم رویه بعد از آنکه ورودش آزاد شد حتماً و حتماً باید فوری خارج شود و الا در حکم اسکناس است شما راجع با اسکناس در قانون اسعار تکلیفی معین کرده اینک اینهم در همان حکم است همانطوریکه آقای دشتی نماینده محترم اظهار فرمودند ممکن است این رویه‌ها را بانک ملی بدهند و آنوقت بانک ملی رویه‌ها را بمردمی که تقاضای اسعار کرده‌اند بفروشد یعنی بهمان نرخی که بایستی بفروشد بفروشد بالاخره شما ملاحظه میفرمائید بنده هم نمی‌توانم با تکلیف شاقی بکنم که شاید قبل از اینکه در هیات دولت تصمیم قطعی بگیرید پیشنهاد بنده را بشنویند لیکن بنده مجبورم بعرضتان برسانم که هر چه زودتر این تصمیم را بگیرید و الا اینماده را که آوردید بمجلس کمترین فایده و اثری نخواهد داشت اگر بحال را کذبماند یعنی اگر در قسمت خروجش آزاد نباشد این است که بنده استدعا میکنم که این اندازه تصرف در زندگی جامعه نباید کرد منحصر بخرما هم نیست مثلاً در بندر لنگر و جزیره قشم مروارید بجهت فروش موجود است مردمان خریدار فقط و فقط رویه می‌آورند میفرمائید این رویه‌ها را بگیرند و ضبطش کنند اینکه معقول نیست بجای تفره خرجش بکنند یک ریال و سی شاهی اینکه نمی‌شود بالاخره چه کنند؟ پس بایستی خارج بشود همان معامله اسکناس با این رویه‌ها بکنند.

وزیر مالیه - بنده بیدینک عرض بکنم اینجا که بانک نکتہ است

که بنظر بنده همین بر اشتباه است در این لایحه نوشته نشده است که خروج رویه ممنوع است حالا نوشته نشده اگر خروجش ممنوع است مبنی بر یک قانون دیگری است که قانون اسعار باشد و رویه هم بر خلاف آنچه که اشاره شد که رویه جنس است رویه فعلاً جزو اسعار است یعنی چندانی از آنها معادل یک ایره

انگلیسی است . اسعار است و اسعار خارجی هم خروجش ممنوع است و مبنی بر اجازه کمیسیون است و وقتی که این اسعار رفت پیش بانک شما هم که بیروید نزد بانک میخواهید یکجسی خارجی بخرید شما بدهد دیگر اینجا نگفته است که ورود یا خروجش ممنوعیت دارد شما اینطور میفرمائید مثل این است که این جا ذکری از خروجش شده باشد در صورتیکه اشاره از بابت خروجش نیست صحبتی نمی‌شود و شما این قانون را مثل این تعبیر میکنید که شاید خروجش آزاد نیست در صورتیکه اگر در خروجش اشکالی هست مبنی بر یک مقدمانی است که آن قانون اسعار است و مطابق آن قانون خروجش آزاد است با آن شرایط

کارزونی - اجازه میفرمائید

رئیس - خیر

کارزونی - بنده برای استرداد میخواهم عرض کنم

رئیس - توضیح ندارد استردادش

کارزونی - نظر بتوضیحاتی که دادند و معلوم شد

خروجش معنی ندارد بنده استرداد میکنم

رئیس - شبه او را آقای فیروزآبادی کردند

پیشنهاد می‌انم که ورود و خروجش هر دو آزاد باشد

فیروز آبادی - بنده نظریتم همین بود که آقایان

فرمودند برای اینکه اگر رویه‌های آمد و خارج نمیشد بر ضرر

ماتمام میشد اما چون فرمودند منعی در خروجش نیست و مثل

سایر اسعار منوط ب اجازه کمیسیون است بنده عرضی ندارم

رئیس - شبه هم استرداد میفرمائید

فیروز آبادی - بله

رئیس - رأی میگیریم بماده واحده آقایان موافقین

در قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند) تصویب شد

موقع جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - پیشنهاد شده است که جلسه را ختم کنیم

صحیح است اگر تصویب بفرمائید جلسه آینده سه شبه

چهارم شهریور اگر رعایت بفرمائید چهار قبل از ظهر

(صحیح است)

(مجلس مقارن ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه ایجاد وجه متحرکی برای احتیاجات خزانه داری کل بوسیله اخذ مساعده از بانك

ماده واحده - بوازت مالیه اجازه داده میشود برای احتیاجات خزانه داری کل وجه متحرکی ایجاد و برای انجام این منظور از بانك ملی ایران مساعده به مبلغ سه میلیون تومان دریافت دارد این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه سی ام امرداد ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

آزادی ورود رویه

ماده واحده - مجلس شورای ملی از نظر تسهیل امور تجارتي ورود رویه (مسکوک و کاغذی) را آزاد می‌شمارد این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه سی ام امرداد ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

